

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v četrtek 6. oktobra 1932.

Štev. 115.

Zasluga konzumov

Uradno poročilo borze dela pravi, da je položaj trgovskih pomočnikov in zasebnih nameščencev izmed vseh strok najslabši. Ti ljudje sploh ne morejo več dobiti primerne službe. Z drugimi besedami se pravi to, da niti ena panoga v gospodarstvu nima tako mnogo brezposelnih kot trgovina. »Ruda, kupčija tebe rede«, je zaklical pred več ko sto leti Valentin Vodnik, danes pa je položaj takšen, da ima trgovina največ brezposelnih, da kupčija ne redi več.

In kje je vzrok temu propadanju trgovine, kje je vzrok da ne more dati nekdanja ena najbolj cvetočih gospodarskih panog danes več ljudem kruha? Kje drugje ko v konzumih in zadržanih trgovinah.

Ni gospodarska kriza tista sila, ki je spravila tako na tla trgovino, ker gospodarska kriza pritiska vse sloje in vse panoge gospodarstva. Če bi bila tu samo gospodarska kriza, potem se res ne bi trgovini sijajno godilo, ali nikakor ne bi bil njen položaj najbolj žalosten. Saj smo že dostikrat doživeli gospodarsko stisko, a še nikdar se ni zgodilo, da bi bili nameščenci v trgovini od vseh drugih nameščencev na najslabšem. Jasen dokaz, da je vzrok tega posebno hudega stanja kje drugje.

Tudi davki in javne dajatve ne morejo biti oni vzrok, da je trgovina tako težko udarjena. Davki pritiskajo vse sloje in čeprav včasih trgovca še posebej hudo za- grabijo, da že dostikrat ogrožajo njegov obstoj, vendar vsled davkov ni trgovina v tem žalostnem stanju, da bi mogla reči borza dela, da je položaj trgovskih nameščencev najslabši izmed vseh strok. Za tako propadanje mora biti poseben vzrok, kajti vedno so bili davki, a še nikdar se ni reklo, da je položaj trgovskih nameščencev najslabši od vseh.

Ne, te splošne težave, ki pritiskajo vse stanove in vse panoge narodnega gospodarstva, niso glavni vzrok, da je naša trgovina v tako žalostnem položaju. Glavni vzrok je čisto svoje vrste, takšen, ki zadeva le trgovca, ki ga drugi stanovi in druge gospodarske panoge niti ne občutijo.

In ta poseben vzrok so oni v ničemer utemeljeni privilegiji, s katerimi se naravnost razsipno obdarjajo konzumi in združne trgovine. Ti privilegiji jemljejo trgovcu konkurenčno možnost, ti privilegiji mu izpodkopujejo tla. Kaj pomagajo trgovcu vsi naporji, ko pa dobiva drugi brez napore blago cenejše, kaj pomaga trgovcu vsa reklama, ko pa se konzumi kar od zgoraj dirigirajo kupci, kakor uče Jesenice, kaj pomaga trgovcu vse njegovo strokovno znanje, vsa njegova vestnost, če pa zadostuje stiska vlagatelja, da pride do svojega denarja le na ta način, da kupi blago v konzumu, kaj pomaga trgovcu vsa njegova vzgledna lojalnost, če se pa darovi mečejo kar naprej le njegovemu konkurentu.

In vrhu vsega vse to v času, ko je kmečki moratorij trgovca še prav posebej prijel, ko trgovec ne more dobiti nazaj niti denarja za prodano blago!

Ali je pri takšnih razmerah čudno, če je položaj trgovine tako žalosten, da so trgovski nameščenci na najslabšem med vsemi drugimi brezposelnimi nesrečniki? A še slabši bo njih položaj in še večje bo njih število, če bo še nadalje trajalo to nezastlišano favoriziranje konzumov in zadržanih trgovin. Mesto da bi trgovina zaposlovala ljudi, jim dala kruha, bo sama padla na breme javnosti. Ali naj bo mar to cilj tega brezmišelnega pospeševanja konzumov na škodo trgovine.

Smo vedno objektivni in radi bi priznali konzumom vsako njih zaslugo za javnost. Toda pri najboljši volji teh zaslug ne moremo najti in če bi vzeli tudi največje povečevalno steklo, bi zaman skušali povečevati konzume za njih podpiranje narodnega dela. Kaj je dalo trgovstvo za narodne institucije in narodna društva in kaj so dali konzumi! Ali morete sploh

primerjati, ko je na eni strani gora, na drugi strani pa majhna krtina. In vendar samo enim vse privilegije!

Vse zaman je vse iskanje po zaslugah konzumov in združnih trgovin za javnost, le ena njih zasluga je jasna in neoporečna. Spravili so trgovino v tako žalosten položaj, da so ljudje brez kruha, da je položaj trgovskih nameščencev od vseh najbolj za-

losten. Samo ta žalostna zasluga je tu, samo ta žalostna zasluga obstoji.

In zaradi te žalostne zasluge naj bodo vsi ti privilegiji, zaradi te žalostne zasluge naj ostanejo najbolj utemeljene zahteve trgovstva brezuspešne?

Verujemo v pravico in zato smo tudi prepričani, da bo veljala za vse enaka pravica, za konzume prav tako ko za trgovce.

Čisto nepotreben monopol

Ze pred vojno niso bili nikjer na svetu državni monopoli na glasu po svojem poslovanju, temveč je bilo nasprotno splošno znano dejstvo, da je vsaka stvar dražja, kakor hitro postane državni monopol. Kljub tej ne ravno razveseljivi izkušnji pa vendar ni bilo nikdar resnega ugovora proti državnim monopolom, ki so bili splošne važnosti in ki so za državo pomembni res izdaten vir dohodkov. Tako ni nihče ugovarjal, če je država s tobačnim monopolom zamašila največje luknje v državnem proračunu, ker je pač bil ta državni monopol le druga in mnogo bolj znosna oblika za davek. Prav tako je bilo tudi vedno mnogo zagovornikov, da prevzame država železnice, ki so namenjene vsem in ki morejo le pod enotno upravo res dosežati svoje namene.

Če ni bilo teh dveh razlogov, da bi monopol prinesel državi res velike viře dohodkov in če ni šlo za stvar, ki je bila namenjena vsej javnosti, pa se je dober gospodar vedno upiral uvedbi monopola. Že celo pa ni nikdar noben dober gospodar mislil na to, da bi uvedel monopol na drobnarije, ker je bilo skoraj gotovo, da bi takšen monopol več veljal, ko pa donasal dohodkov.

In vendar se je pri nas uvedel tudi takšen monopol in to je monopol na šolske zvezke. Če postane država tudi edini izdelovalec šolskih zvezkov, vendar ne more pri tem kaj prida zaslužiti, ker šolski mladini je treba dati zvezke po ceni, zelo po ceni. Pri teh ubogih dinarjih, ki jih znosi skupaj šolska mladina, ni pravega dobička, že celo pa ne, kadar je treba vsled take na najmanjše dele razdrobljene trgovine postaviti drag upraven aparat. Tega aparata, ko so prodajali zvezke trgovci, ni bilo treba, ker so upravne posle vršili trgovci sami in sicer brezplačno. Državi pa takšnih poslov nihče ne vrši brezplačno in zato ne bo dosegla država pri tem monopolu nobenih takšnih dobičkov, da bi se izplačala uvedba tega monopola.

Pa ni bil napačen ta monopol le sam po sebi, temveč napačna je bila tudi njegova izvedba. Po nekaterih šolah so morali otroci že prinesli denar za zvezke, denar je bil tudi že odposlan v Beograd, a zvezkov otroci nimajo še danes, tri tedne po pričetku šolskega leta. Istočasno pa leže pri trgovcih in tiskarnah celi skladi starih šolskih zvezkov, ki so postali neuporabni, čeprav bi mogli izvrstno služiti šolski mladini, kakor so ji služili že leta. Vsled ne-

umestne odredbe se tako zapravlja denar in to v času, ko je varčevanje državna nužnost.

Ne zapravlja pa se tako samo denar, temveč dela tudi občutna škoda trgovcem. Kaj naj počno ti s starimi zvezki, kako pridejo ti do tega, da imajo nakrat izgubo, ker je nekdo prišel na to nesrečno misel, da se uvede monopol na tako malenkostno drobnarijo, kakor so šolski zvezki? Najmanj, kar moramo z vsvo odločnostjo zahtevati je, da novi državni monopol odkupi trgovcem in tiskarnam vsvo staro zalogo šolskih zvezkov. Ob vsaki uvedbi monopola se tako tudi postopa, zakaj se ne bi tudi sedaj.

Toda državni monopol na šolske zvezke sploh ni bil uveden iz denarnih razlogov, temveč iz nekkih idejnih. Hotelo se je, da imajo po vseh šolah enake zvezke, da se povsod uporabljajo enaki zvezki. Ne bomo razpravljali o tem, če je ta namera pravilna ali ne, le to moramo pripomniti, da vsled nje nikakor ni bila uvedba monopola potrebna. Naj bi šolska uprava samo predpisala, kakšni morajo biti zvezki in vse tiskarne bi izdelovale do pičice enake zvezke. Tiskarnarjem je vendar čisto vseeno, kakšni so šolski zvezki, njih interes je le v tem, da zvezke izdelujejo natančno po naročilu in da prejmejo potem denar za svoje blago. Prav tako pa je tudi trgovcem čisto vseeno, kakšne zvezke prodajajo, ker glavno je, da jih prodajajo in da imajo zaslužek. Tako je tudi edini razlog za uvedbo monopola odrekel.

Pripomniti pa je še nekaj. Že banska uprava je smatrala za potrebno, da je nastopila proti razvadi, da se po šolah prodajajo šolske potrebščine, mesto da bi si jih učenci kupovali v trgovinah. Šola vendar ni trgovina in čim več se kupčuje po šolah, tem bolj trpi pouk. Vsako pobiranje denarja, vsako razdeljevanje zvezkov zmanjšuje dobo pouka in zato je v interesu šole, da se prav vsaka kupčija iz šole prežene. Monopol na šolske zvezke pa tudi v tem pogledu nasprotuje interesom šole in se tudi v tem oziru izkazuje kot napačen.

Naj obračamo stvar tako ali tako, vedno prihaja na dan le ena resnica, da je monopol na šolske zvezke ne le nepotreben, temveč tudi napačen.

Zakaj se torej ne odpravi? Ali je res odgovor na najbolj enostavno vprašanje najtežji? Ali mora res obveljati notorično napačen sklep?

Romunska pride pod finančno kontrolo

Zveza narodov je sporočila romunski vladi, da zahtevajo strokovnjaki njene finančne komisije, da se glede Romunije izvedejo ti ukrepi kot prvi pogoj finančne pomoči Romuniji:

1. Nad romunskim finančnim ministrom se uvede inozemska kontrola.
2. Vse plače romunskih državnih nameščencev se morajo znižati za 15%.
3. Prometni davek mora romunska vlada podvojiti.

Kakor so te zahteve težke, tako pa so umljive. Državni deficit je v Romuniji kroničen in raste neprestano. Državni dohodki znašajo komaj 1200 milijonov levjev, izdatki pa 1800. Zato ne more država izplačevati ne pokojnin in ne plač. Obtok bankovcev raste nevdržno in lani se je povečalo število bankovcev za 5 milijard.

Zakonsko kritje leja bi moralo po zakonu znašati 35-5%, dejansko pa znaša komaj 10-023%. In še to minimalno kritje pada. Potrebna je torej energična operacija in tuja kontrola nad romunskimi financami je ta operacija.

FORD ZNIŽUJE PLAČE

Ford je napovedal veliko znižanje plač. Minimalna mezda bo znižana na pol dolarja, kar daje pri osemurnem delu dnevni zaslužek štirih dolarjev, dočim je znašal ta dosedaj 6 dolarjev. Ford je veljal kot apostol velikih plač in je hotel z visokimi plačami doseči zopet prosperiteto v ameriškem gospodarstvu. Po osemnajstih letih pa se sedaj Ford loči od svojega nazora in tudi Ford si bo skušal pomagati z znižanjem plač.

Zboljšanje državnih dohodkov

V prvih treh mesecih proračunskega leta so znašali vsi državni izdatki 1.519.5 milijonov Din, dohodki pa le 1.241.7 milijonov dinarjev in se je torej prvo proračunsko tromesečje končalo z deficitom v znesku 277.8 milijonov dinarjev. V juliju se je položaj popravil in v tem mesecu so državni dohodki presežali izdatke za 33.5 milijonov dinarjev.

Se bolj pa se je popravil finančni položaj države v avgustu. Vsi državni dohodki so znašali v tem mesecu 595.5 milijonov dinarjev, vsi izdatki pa le 451.6 milijonov dinarjev, tako da je bil dosežen presežek v višini 143.9 milijonov dinarjev. Skupno s presežkom v juliju se je s tem zmanjšal deficit v tem proračunskem letu na 100.4 milijonov dinarjev.

Najbolj so se dvignili dohodki neposrednih davkov, ki so znašali v avgustu 180 milijonov proti 102 milijonom v juliju. Prav tako pa so narasli tudi dohodki iz trošarine in taks, dočim je ostal donos carin neizpremenjen. Tudi čisti donos monopolov se je dvignil in sicer od 141 milijonov v juliju na 145.9 v avgustu.

Kljub tem ugodnejšim rezultatom pa so dosegli tudi v avgustu državni dohodki le 94.3% proračunane vsote, zato pa so se še bolj znižali državni izdatki, kar je omogočilo, da je bil dosežen presežek v dohodkih.

Sovjetski sistem poka

Osrednji odbor komunistične stranke v Rusiji je na svojem letošnjem občnem zboru sprejel celo vrsto važnih sklepov, s katerimi naj bi se zopet okrepila zasebna trgovina in zasebna podjetja. Iz vseh sklepov je bilo razvidno, da je treba uporabiti vso gospodarsko silo sovjetov za odpravo vedno bolj občutnega pomanjkanja blaga. Življenski standard ljudi je treba z vsemi sredstvi dvigniti, ker drugače bo vsa agitacija za novo pletilko brezuspešna.

Osrednji odbor stranke priznava, da je vsa produkcija lažje industrije nezadostna in da je kvaliteta izdelkov slaba. Tudi čez disciplino delavcev je mnogo pritožb. Da bi dvignili delavoljnost delavcev in voditeljev obratov, so sklenili sovjeti nove nagrade za marljive in pridne delavce. Nameščenci v državnih konzumih bodo odslej plačani od množnih blaga, ki ga prodajo.

Resolucije osrednjega odbora pravijo nadalje, da se direktna prodaja blaga od producentov konzumentom ni obnesla. Glavni vzrok je v pomanjkanju gotovih izdelkov, vsled česar nočejo kmetje prodajati svojega blaga. Sovjeti so zato odločili, da letos pošljejo v vasi za 1.8 milijarde gotovih izdelkov.

V drugi resoluciji se govori o jekleni in železni produkciji, ki je tako glede množine ko glede kakovosti nezadostna. Resolucija našteva nato pota in sredstva, kako doseči v tej industriji boljše uspehe. Vsi sklepi kažejo, da hočejo sicer sovjeti še vedno varovati svoja komunistična načela, da pa bodo vedno bolj upoštevali zasebno inicijativo, ker je drugače vsako obnovenitveno delo nemogoče. Z drugimi besedami se pravi to, da bo teorija formalno še naprej veljala, da pa bo v praksi imela vedno manj pomena, ker se bo vedno bolj umikala zasebni inicijativi, na kateri tudi stoni kapitalizem.

NAZADOVANJE BOLGARSKEGA IZVOZA ROŽNEGA OLJA

Ker je padel vsled gospodarske krize tudi konzum parfumerskih izdelkov, je zelo nazadoval tudi bolgarski izvoz rožnega olja. V prvem letošnjem polletju je Bolgarska izvozila samo 335 ton rožnega olja, dočim ga je lani v istem času izvozila 535 ton. Še bolj pa je padla vrednost rožnega olja. Dočim je dobila lani Bolgarska za rožna olja 42.78 milijonov levov, jih je dobila letos le 14.24.

Prevdarne besede srbskega trgovca

Na banketu ob priliki svečane otvoritve Trgovskega doma v Beogradu je med drugimi govoril tudi predsednik beogradske Trgovske zbornice in narodni poslanec Milutin Stanojević.

Najprej je govoril, kako v trgovskem svetu mnogo več velja praksa ko pa teorija. Vsled tega treba dati praktičnim trgovcem več mesta v javnem življenju in bolj se ozirati na to, kar predlagajo oni. Nato je nadaljeval: »Pri nas je bil pred vojno lep običaj, da je treba denar najprej zaslužiti, šele potem ga pa potrošiti. Sedaj pa smo se naučili, da denar najprej potrošimo in šele potem zaslužimo. Tudi v državnem gospodarstvu se dostikrat dela tako in odtod vse težave.

Vsi govore sedaj o tem, kako treba kmeta razdolžiti, a nihče ne misli na to, kako bi se pomagalo trgovcu. Skoraj kaže, da je glavno to, kako se zaščiti dolžnik, kako pa pride upnik do svojega denarja, o tem se niti ne misli. O denarju je treba bolj voditi račun, ker je kapital močnejši od fizičnega dela, ki prestane, če ni kapitala.

V državni upravi sta dve tehtnici, po katerih se vse meri. Govori se in tudi dela se tako, da treba selo razdolžiti, a nihče se ne briga za trgovca. Denarni zavodi, ki kreditirajo kmetu, imajo vendarle možnost, da pridejo do svojega denarja, le trgovci na noben način ne morejo priti do svojega denarja, ki so ga kreditirali.

Govori se, da ni denarja, a to ni resnica. Banke in safi so polni denarja in v Beogradu se je zgradilo ne vem koliko novih hiš. Ves ta denar leži mrtev za narodno gospodarstvo. Naše mnenje je, da o kmečkem moratoriju ne sme biti ni govora. Vsak mora plačati to, kar je dolžan. Ni mesta za prošnje, ker s prošnjo ni mogoče zgraditi države. Če bi to dejal kakšen učen doktor iz Pariza, bi mu vsi verjeli, ker pa to rečem jaz, ki sem navaden trgovec, pa ne velja. Treba gledati na to, da bo zopet zavladalo zaupanje v zakon, da postane zakonitost zopet glavno načelo v gospodarskem življenju. Potrebno je, da se zaščitijo trgovci in da vsakdo izpolnjuje svoje obveznosti do njih, kakor jih vrše trgovci vedno in proti sleherniku.

Predsednik obrtniške zbornice Milan Stojanović pa je v svojem govoru med drugim postavil tudi to vprašanje, ki ne velja le za beogradske gospodarske kroge. Dejal je:

Danes, ko delamo za vse odgovorne ministre, vas vprašam: Ali pa smo mi imeli beogradska čaršija živo vodilno idejo, načrt, ki je izhajal iz te zavesti in iz tega prepričanja, da mora biti Beograd ne samo politično, temveč tudi gospodarsko središče?

Da, tudi na lastna prsa se treba včasih potrkati!

Kaj veljajo Nemčijo junckerji

Z nastopom Papebove vlade so postali gospodarji Nemčije junckerji, nasledniki nekdanjih nemških križarjev, ki so z ognjem in mečem vršili pokristjanjenje Prusije in končno spravili vsa ogromna posestva Prusije v svoje roke. O usodnem pomenu teh junckerjev za Nemčijo je sedaj objavil v pariški reviji »Revue des Affaires Etrangères« bivši italijanski zunanji minister grof Sforza nad vse zanimiv članek, iz katerega posnemamo.

Po vojni in zlasti še po revoluciji je bila moč junckerjev čisto na tleh. Kmalu pa so se zopet opomogli, dokler niso s Papebovo vlado prišli zopet do moči. Spretno so se znali predstavljati kot edina resna opora proti slovanskemu vzhodu in z brezobzirnimi izrabljanji nacijonalizma so znali sebi prikrbeti na račun nemškega naroda ogromna premoženja. Naravnost neverjetno je, kako silno mnogo veljajo Nemčijo junckerji.

Ob preobratu so imeli junckerji okoli 25 milijard mark dolga, ki so se ga z inflacijo popolnoma rešili. Ob stabilizaciji marke so bili brez dolga, pa tudi brez denarja. Svoje interese pa so znali junckerji dobro istovetiti z interesi kmetijstva in pod geslom obnove kmetijstva so jim banke pričele izplačevati bajne vsote. Renten Bank jim je dala 870 milijonov mark, leta 1926/27 so zopet dobili od Renten Bank in Kredit Anstalt 440 mil., nato jim je izplačala Deutsche Giro Centrale 800, Gold Diskontbank 250 in Reichsbank 100 milijonov mark; nato pa so še dobili od nemške države 125 in od pruske vlade 132 milijonov mark.

Pa še ne zadosti! Leta 1924 je imela Nemčija odlično žetev rži in cena pridel-

kom bi morala pasti. Junckerji pa so dosegli povišanje carin in nemški konzumenti so jim kljub dobri letini morali plačati milijone. Kljub vsem tem bonitetam pa so se junckerji zivno žadoližili. Zopet pa so se znali tako sprtno odevati v nacionalistična gesla in se skrivati za interesi kmetijstva, da je država izvedla razdolžitve kmetov, v resnici junckerjev, kar je Nemčijo veljalo 2-25 milijard mark. Reklo se je sicer takrat, da bodo morali junckerji ta denar vrniti, toda na tajni seji parlamenta je izjavil njihov človek državni komisar za vzhod Treviranus, da junckerji ne bodo plačali niti pare. In pri tem je tudi ostalo.

Brüning se je skušal njih nadvladi in izkoriščanju Nemčije upreti in hotel je z brezposelnimi kolonizirati vzhodne dele Nemčije ter v ta namen razlastiti veleposestnike, ki so večinoma itak silno slabi gospodarji. Posledica njegove namerje je bila, da je padel, ker je Hindenburg, ki je tudi sam juncker, čisto usvojil junckerško politiko.

Grof Sforza pravi, da je vzrok sedanje desorganizacije v Nemčiji brez dvoma v težnji junckerjev, da za vsako ceno ohranijo v Nemčiji mrtvi agrarni srednji vek. Kakor Burboni, tako se tudi junckerji niso nič naučili in nič pozabili. Morda bo vsled junckerjske vlade, zaključuje grof Sforza svoj članek, zavlada v Nemčiji stari vojaški in patriotski duh, morda bo tudi v vsej deželi red in mir, toda še bolj gotovo je, da bodo junckerji s svojimi tradicijami, s svojim delom in s svojim militarizmom zagnali Nemčijo v nova poniženja in v nova trpljenja, pred katerimi bi jih tako prezirana weimarska ustava čisto gotovo obvarovala.

stroki, kar zopet priča, da se je položaj v kožni industriji zboljšal.

Tvrdka za graditev mostov Waegner & Biro pravi, da gre v resnici za trajno zboljšanje.

Avstrijsko-ruska družba za nafto pravi, da je zopet zavladao veselje do kupčije. Trgovec je dobil zopet pogum in izvršile so se kupčije, kakršnih se že leta ni upal nihče skleniti.

Ljudje se zopet vozijo s kolesom, pravijo Steyer-Puch zavodi. Absolutno dober pa je odjem motociklov.

Sladkorna fabrika Kaiser govori o precejšnjem zboljšanju od septembra dalje. Promet se je povečal, dobiček pa je neznan.

Gospodinjje zopet kupujejo izjavlja zastopnik fabrike za gospodinjne stroje. Ker so morale odpustiti služkinje, uporabljajo več hišnih strojev.

Samo želiti bi bilo, da bi se te optimistične izjave pomnožile in da bi tudi v drugih deželah bilo vzroka za popolno zmago optimizma.

Kako posluje klirinški promet

Novosadski dopisnik »Jutarnjega lista« je z ozirom na razne pritožbe povprašal pri starih največjih novosadskih trdkah, kako posluje klirinški promet s tujino in prišel do teh zaključkov:

Clearing z Avstrijo v nobenem primeru ne funkcionira. Neki izvoznik je dokazal s konkretnimi podatki, da mu avstrijska Narodna banka še od 27. maja dolguje, takrat njemu nakazan denar, ki ga še dosedaj ni prejel. Prav to je dokazal neki drug izvoznik.

Clearing s Češkoslovaško funkcionira dobro. Denar se izplačuje po petih ali šestih dneh.

Prav tako je zadovoljiv klirinški promet s Švico.

Z Nemčijo ni večjih težkoč, ker obstoji tam tudi zaseben kliring, ki ga podpirajo posebne, v ta namen ustanovljene pisarne.

Na Madjarskem imajo nekatere trdke kompenzacijske dogovore in s temi se dela gladko. Okoli 40 fabrik ima dovoljenje, da morejo uporabljati devize, ki jih dobe za izdelano blago iz inozemstva, za izplačilo sirovin, ki jih uvažajo iz tujine, le da morajo to preje prijaviti madjarski Narodni banki. Z drugimi trdkami so velike težkoče.

Vsi izvozniki žele, da bi se v pogledu deviznih predpisov z vsemi državami sklenile kompenzacijske pogodbe. V tem pogledu gre naša Narodna banka zelo na roko, dočim delata Češkoslovaška in Avstrija nerazumljive zapreke.

Priporoča se

GREGORC & Ko. LJUBLJANA

Veletrgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in špirita

TELEFON: 22-46 Brzojavni: GREGORO

Zahtevajte špecijalne ponudbe!

Italijanski program javnih del

Najboljše sredstvo proti brezposelnosti so investicije in javna dela. Do tega prepričanja so prišli že v Avstriji, to je dokazal tudi Mednarodni urad za delo v Ženevi in po tem načelu se ravnaajo tudi v Italiji. Zato bi bil čas, da bi tudi pri nas pričeli z investicijami.

Po komunikeju Rimskega dopisnega urada je italijanska vlada v zvezi z velikimi občinami izdelala obširen investicijski načrt, s katerim bo mogoče zaposliti veliko število sedaj brezposelnih delavcev. S temi javnimi deli se bodo gradile ulice, tramvajске proge, vodovodi, javne ustanove, vojašnice itd. Po tem načrtu bo samo mesto Milan izdalo za ta javna dela 150 milijonov lir in poleg tega še za zgraditev justične palače v Milanu 120 milijonov lir. V Bolonji se bo izdalo za javna dela okoli 14 milijonov lir, v Napulju bodo zgradili novo obrežje, kar bo veljalo 30 milijonov lir. Mesto Turin bo izdalo za javna dela 164 milijonov lir in prav tako bodo tudi druga mesta z velikimi investicijami skušala premagati brezposelnost.

Kako lepo bi bilo, če bi tudi pri nas z javnimi deli dali zaslužka ljudem.

Albert Špeletič sobno slikarstvo Ljubljana, Emonska cesta št. 25.

ZUNANJA TRGOVINA FRANCIJE

V prvih osmih mesecih letošnjega leta je Francija uvozila blaga za 19.941 milijonov frankov, za deset milijard manj ko lani v istem času. Izvoz Francije pa je v tem času znašal 12.936 milijonov frankov ali za osem milijard manj ko v odgovarjajočem času lani.

Po svetu

Srbsko trgovsko društvo v Beogradu je na svečan način otvorilo v nedeljo svoj dom, ki bo središče vsega dela in udeleštovanja trgovstva v naši prestolnici.

Veliko rečno pristanišče bodo zgradili v Beogradu z vsemi potrebnimi skladišči, dvigali in obrežno železnico. Potreben kapital je že zagotovljen.

Bolgarija je odklonila svojo udeležbo na balkanski konferenci, ki se ima v kratkem pričeti v Bukarešti.

V Svet Zveze narodov so bile kljub mnogim intrigam v tajnem glasovanju izvoljene z veliko večino glasov Poljska (z 48 glasov od 52), Češkoslovaška (z 46 od 52) in Mehika. Mala antanta ima torej dejansko že svojega stalnega zastopnika v Svetu Zveze narodov.

Lyttonovo poročilo, kakor se imenuje poročilo v Mandžurijo poslani komisije Zveze narodov, se izreka za avtonomno Mandžurijo, torej v glavnem za japonsko stališče.

Skupščina Zveze narodov je soglasno sprejela državo Irak kot novo članico Zveze narodov.

30 milijonov brezposelnih je na vsem svetu po statistiki Mednarodnega urada za delo.

Splošen štrajk prometnih delavcev je izbruhnil čisto nepričakovano v Hamburgu. Ves promet v mestu je ustavljen. Štrajk je posledica znižanja mezd.

100 novih zračnih pristanišč namerava zgraditi francoska vlada v Franciji in v kolonijah.

Madjarsko-romunska pogajanja za uvedbo kliringa so bila uspešno zaključena.

Angleški davčni prihodi v prvem proračunskem polletju ki se je končalo dne 30. IX., so znašali 2685 milijonov funtov, državni izdatki pa 3726 milijonov, da znaša deficit 1041 milijonov funtov. Lani je znašal deficit v istem času 1181 milijonov funtov.

Angleška delavska stranka je zahtevala na svojem letnem kongresu javno kontrolo nad poslovanjem Angleške banke in podzavljenje železnic ter elektraren.

Rockefeller je po podatkih njegovega biografa Flina izgubil vsled krize dve tretjini premoženja. Njegovo premoženje se je zmanjšalo od 500 milijonov dolarjev na 150.

Zdraviliška uprava v Karlovih Varih namerava vsled kritične finančne situacije znižati svojim nameščencem plače za 25% in povišati takse. Mestna občina pa namerava najeti 10 milijonsko posojilo, da z njim uredi finance zdravilišča.

Mediç-Zankl laneno olje, firnež, vse vrste lakov ter emajlno-lakaste in oljnate barve.

18.818 oseb je bilo v zadnjih šestih letih od avtomobilov ubitih v Franciji. V vsem je bilo odvzetih 9750 šoferskih listin.

Nemška hmeljsko-prometna družba v Nürnbergu je s prvimi oktobrom povišala osnovno ceno za vse vrste hmelja za deset mark pri stodu.

Tokio, glavno mesto Japonske, je po najnovejši statistiki tretje največje mesto na svetu, ker ima 49 milijonov ljudi, torej več ko Berlin, ki je veljal dosedaj kot tretje največje mesto.

Cerkve v Mehiki namerava mehikanska vlada spremeniti v šole in skladišča kot odgovor na papeževo encikliko. Obenem je mehikanska vlada odredila, da je moral odpotovati papežev legat. V Mehiki je torej zopet zavladao oster proticerkven kurz.

Letošnja pšenična žetev v Evropi je najboljša po vojni in presega ono iz leta 1931 za 60 milijonov centov, vse letine od leta 1926 dalje pa povprečno za 65 milijonov centov.

BUDDHA

„BUDDHA“

čajne mešanice so najboljše

TEA IMPORT, LJUBLJANA

Telefon 26-26

Večna pot 15

Telefon 26-26

Delovanje Zveze trg. gremijev v l. 1931

Tajniško poročilo tajnika Zveze trgovskih združenj, g. I. Kaiserja na občnem zboru v Laškem

(Konec.)

Zvezino sodelovanje v gospodarski zakonodaji

Preteklo, zlasti pa tudi letošnje leto je pokazala kr. vlada veliko delo na polju gospodarske zakonodaje. Zveza je tej delavnosti kr. vlade posvečala vso pažnjo in zlasti po upostavitvi parlamenta, dosledno zavzemala svoje stališče napram posameznim zakonom.

Izmed najvažnejših in dalekosežnih zakonov poslednjega časa, je zakon o kmečkem moratoriju, zakon o pobijanju draginje in novi trošarinski zakon.

Zakon o kmečkem moratoriju

je znatno poslabšal položaj zlasti našega podeželskega trgovstva, ki je v pretežni meri odvisno od kmečkega prebivalstva. Ob ukinitvi kreditov, pomanjkanju gotovine in obročni kupčiji, je prinesel ta zakon našemu trgovstvu tem težji udarec, ker so na malega trgovca pričeli pritiskati tudi dobavitelji. Posledice tega stanja se kažejo v številnih prisilnih poravnava in insolvencah. Kmetu je vzel moratorij kredit, deloma ga tudi demoraliziral, da svojih obveznosti tudi takrat, ko bi jih mogel, ne izpolnjuje. — Ni pa moratorij rešil vprašanja, kako dejansko in trajno od pomoči kmetu.

Stojimo torej neposredno pred važno odločitvijo, jeli se bo kmečki moratorij s potekom zakonite dobe ukinit, odnosno jeli se bo podaljšal.

Zveza je svoje stališče in opazovanja glede posledic kmečkega moratorija in zahtev našega trgovstva obrazložila banski upravi in Zbornici. Povdarila je

enodušno zahtevo vsega slovenskega trgovstva, da se kmečki moratorij brezpogojno ukine.

Država naj potom svojih denarnih zavodov razdoli kmeta z dolgoročnimi amortizacijskimi hipoteknimi krediti proti primerni obrestni meri. To bi bilo v trajno od pomoč kmetu in v dobro gospodarstvu. Če bi se pa kmečki moratorij ne ukinit, pa obstoja resna nevarnost, da se bo moral v zaščito trgovine, ko prehajajo povsem aktivna podjetja radi zamrzlih terjatev v plačilne težkoče in prisilne poravnave, uvesti tudi moratorij za trgovstvo, kar bo imelo sveda nepregledne posledice za vse naše gospodarstvo.

Energično intervencijo je izvršila Zveza tudi v pogledu

zakona o pobijanju draginje

pri ministrstvih, narodnih poslancih in senatu. Ta zakon je vseboval, osobito za današnje čase, naravnost drakonske odredbe. Senat je zakon, ki je bil v skupščini izglasovan, zavrnil in dobili bomo nov zakon o pobijanju brezvestne špekulacije, ki ne bo vseboval določb, ki bi povzročale trgovstvu krivice in škane.

Težke prilike so privedle mnoga podjetja v velike plačilne težkoče, ki so pod pritiskom teh prilik napovedala

prisilno poravnavo izven stečaja.

Dasi bi ta uredba, ki določa 40 do 50% kvoto, mogla marsikatero sicer aktivno podjetje rešiti plačilnih težkoč, vendar se je opazalo, da zakon nesolidna podjetja do skrajnosti izkorišča. Zveza je zato ponovno intervenirala, naj se poravnalna kvota zviša na 60 do 70%; izgleda, da se bo tej težnji, ki jo izraža vsa solidna trgovina, z izpremembo zakona o prisilni poravnavi v doglednem času tudi ugodilo.

V organizatoričnem oziru

more Zveza ugotoviti brezdvomen napredek. Poleg običnega poslovanja v obrambo splošno trgovskih interesov je na željo posameznih strok organizirala v preteklem

letu tri nove strokovne sekcije in sicer sekcijo knjigotrdcev, sekcijo trgovcev s fotografičnimi potrebščinami in sekcijo drogistov; — vse tri za območje dravske banovine.

Vse te sekcije streme v svojem delovanju za zaščito in pospeševanje specialnih strokovnih interesov. Izmed akcij teh sekcij naj omenim akcijo knjigotrdcev za enotnost cen, ki se je dosegla z izdajo prodajnega pravilnika; — akcijo trgovcev s fotografičnimi potrebščinami za doseg enotnih cen in splošnega povzdiga stroke ter akcijo sekcije drogistov za uveljavljanje uredbe o drogerijah, ki naj bi zaščitila močno ogrožene interese te stroke.

Zveza je posvečala vso pažnjo in skrb zlasti tudi Osrednji sekciji lesnih trgovcev, ki je razvila v preteklem in letošnjem letu najživahnejše delovanje v zaščito te naše najvažnejše narodno-gospodarske in izvozne stroke.

V današnjih težavnih časih nastaja vedno nujnejša potreba, da se stanovska organizacija našega trgovstva poleg zastop-

stva splošnih stanovskih interesov razvije tudi v borbena organizacijo in zastopnico specialnih strokovnih interesov.

Zaključne besede tajniškega poročila

Vsa ta prizadevanja organizacije so se vršila in se vrše v času nadaljevanja velikega procesa svetovno gospodarskega poloma. To je doba globoke gospodarske pasivnosti, ki pa ima tudi to pozitivno stran: — v trdih časih s silo vcepljena zavest, ki bo morala biti nam in bodočemu gospodarstvu cilj in smoter — zavest po potrebi skupnosti, medsebojnega zaupanja in stanovske borbenosti.

Kolikor združenih moči, duševne inteligence in odpornosti, kolikor pozitivnega dela, — toliko pravice. To mora biti naše geslo, ki ga zahteva sedanjost in bodočnost in ki nas mora po težkih izkušnjah zadnjih let, realno in duševno povezati v močno stanovsko skupino.

V tej zavesti se je gibalo v preteklem letu pod vtisom težkih gospodarskih prilik tudi zvezino delovanje. Velikemu pritisku na trgovstvo s svojimi močmi sveda ni bila kos, vendar pa je bilo vse nježno delo posvečeno stremljenju braniti ogrožene interese slovenske trgovine. In na tem bo delovala z vsemi silami, dokler po letih depresije ne pride doba lepšega gospodarskega napredka.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tedenca spremenljiva.
Promet Din 465.856:64.

Minuli teden je zaključil s še manjšim deviznim prometom, kakor predzadnji teden (Din 543.091:16), to pa zbog ponovnega zmanjšanja privatne ponudbe. Kajti Narodna banka je intervenirala v dosedanjem obsegu in dala za okoli 201 tisoč dinarjev deviznega blaga na razpolago, med drugim največ Londona (53 tisoč Din), Trsta (47), New Yorka (45), Curih (40 tisoč Din), a znatno manj Amsterdama, Pariza ter Bruslja. Izmed privatnih zaključkov so bili največji v New Yorku (121 tisoč Din), zatem v Londonu (50), Trstu (39) in Berlinu (42 tisoč Din), dočim je bilo privatnega Pariza nabavljeno za 14.000 dinarjev.

Iz naslednjih prometnih podatkov:
26. septembra Din 60.425:59 New York
27. septembra Din 123.656:14 London
28. septembra Din 60.060:14 London
29. septembra Din 40.937:40 Curih
30. septembra Din 180.777:37 New York

je razvidno, da izkazuje četrtkov borzni stanek najmanjši (41 tisoč Din), petkov pa največji (181 tisoč Din) dnevni promet in da so na poedinih borznih dnevih prevladovali zaključki v Londonu, New Yorku ter deloma v Curihu.

Skupni devizni promet v mesecu septembru 1932 je znašal na tukajšnji borzi komaj 2 milijona 913 tisoč dinarjev.

V devizni tečajnici je omeniti predvsem znaten tečajni porast devize Trst, ki je temeljem spodnje tabele:

	26. sept. 1932	30. sept. 1932
	najnižji Din	najvišji Din
Amsterdam	2309:29	2320:65
Berlin	1365:69	1376:49
Bruselj	796:63	800:57
Curih	1108:35	1118:85
London	198:53	200:13
Newyork	5726:31	5754:57
Pariz	225:29	226:41
Praga	170:01	170:87
Trst	294:35	296:75

od ponedeljka na petek okrepila svoj tečaj za 2:40 točke, dalje Bruselj za 1:94 točke, New York za 1:39 točke, Praga za 0:86 točke in Amsterdam za 0:28 točke. Nasprotno pa je v tem času oslabil London za 0:39

poena in Pariz za 0:05 poena, medtem ko sta Curih in Berlin notirala nespremenjeno. Dunaj in Budimpešta še vedno nista beležila; notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče

Tendenca mlačna, brez zaključkov.

Izmed državnih papirjev je beležila ponudba v Vojni škodi Din 190— (za komad) v ponedeljek (26 septembra) Din 187— v torek, od srede do konca tega tedna pa Din 180—.

Notice Blairovih posojil so bile od ponedeljkevega do večerajšnjega borznega stanika sledeče: za 8% 45—, v četrtek dne 29. septembra, a na vse ostale borzne dneve 46—, za 7% pa 43— dne 26. septembra, 41— dne 29. septembra, na ostale borzne dneve pa 42—.

Industrijski papirji so notirali ob nespremenjenih tečajih.

Lesno tržišče

Tendence slabša. Brez zaključkov.

V zadnjem času je izgledalo, da se bo lesna trgovina pživela: Toda s sedanji nepričakovanimi plačilnimi težkočami glede uvoza v Italijo pa je nastala popolna malodušnost pri naših izvoznikarjih, ki ne vedo ali bi sklenjene pogodbe izpolnili ali pa jih stornirali. Vagoni, ki so bili na poti v Italijo, so bili ustavljeni na meji, ker niso bili po najnovejših predpisih odpremljeni. Od obmejnih postaj smo šele sedaj zvedeli, da mora z izvoznega lista vsakega v Italijo odpremljenega vagona biti razvidno: 1. Datum fakture. 2. Naslov izvoznika. 3. Naslov carinskega posrednika. 4. Naslov uvoznika. 5. Vrsta blaga. 6. Vrednost naznačena v dinarski vrednosti. 7. Zapadlost fakture. 8. Banke uvoznika v Italijo.

O teh naredbah nam ni bilo doslej niti najmanjšega znano; kajti zvedeli smo zanje šele od obmejnih postaj tedaj, ko so italijanske oblasti zabranile izvoz.

Obiščite avtomatični bufet
DAJ-DAM

Naš pravi domači izdelek!

Mešanje bencina s špiritom

Finančno ministrstvo, odeljenje davkov je z razpisom z dne 30. septembra 1932 br. 1444 obvestilo vse finančne direkcije, da se od dne 1. oktobra 1932 dalje do nadaljne odredbe more iz rafinerij mineralnega olja prodajati čisti bencin kljub odredbi pravilnika o mešanju špirta z bencinom. Iz tega se da sklepati, da so tudi trgovci-uvozniki upravičeni še nadalje prodajati čisti bencin; dokler tega ministrstvo izrečno ne prepove.

LJUBLJANSKA BORZA

Tečaj 5. oktobra 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold	2309:85	2321:21
Berlin 100 M	1364:03	1374:83
Bruselj 100 belg	798:02	801:96
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curih 100 fr.	1108:35	1113:85
London 1 funt	198:30	199:90
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5727:70	5754:96
Pariz 100 fr.	225:27	226:39
Praga 100 kron	170:12	170:98
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	294:40	296:80

Svetovna produkcija premoga

Od leta do leta se manjša svetovna produkcija premoga, kakor kaže ta statistika:

Produkcija črtega premoga je znašala	1913	1930	1931
	v milijonih ton		
v vsem svetu	1215:8	1207:7	1052:0
od tega			
v U.S.A.	516:6	484:8	395:2
v Angliji	292:0	247:8	223:7
v Nemčiji	140:8	142:7	118:6
v Franciji	43:9	53:9	50:0
v Rusiji	27:3	37:9	40:6
v Japonski	24:0	41:0	35:0
v Poljski	41:2	37:5	38:2
v Belgiji	22:8	27:4	27:0
v Angl. Indiji	16:5	24:2	20:7

Produkcija rjavega premoga pa je znašala v:

	1913	1930	1931
	v milijonih ton		
vsem svetu	129:4	200:5	182:6
Nemčiji	87:2	146:0	133:3
Češkoslovaški	23:0	19:3	18:0
Madjarski	6:0	6:2	6:1
Jugoslaviji	3:0	4:9	4:6
Rusiji	2:9	2:9	3:0

Produkcija koka pa je znašala:

na vsem svetu	107:5	124:2	97:9
---------------	-------	-------	------

Največ koka so pridelale Združene države Sev. Amerike 30:0 (l. 1930: 43:5), potem sledi Nemčija z 22:7 (32:7) in nato Anglija z 11:7 (11:2) milijoni ton.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Položaj na lesnem trgu

Razmere na svetovnem lesnem trgu so še nadalje nejasne. Čeprav manjka v skladiščih blaga, kupujejo uvozniki vseeno samo najpotrebnejše blago. Opreznost vlada na vsej črti. Ni denarja, ni pa tudi še zaupanja, da so že nastopili boljši časi, čeprav so prvi znaki zboljšanja že tu. Največ zaprek za oživiljenje trgovine pa delajo razne devizne zapreke.

V posameznih državah, kamor uvažamo les, so razmere približno te: **Trgovina z Italijo** je čisto zastala, ker nihče ne ve, kako se bodo končale sedanje italijanske devizne omejitve. Vse samo čaka na uspeh klirinških pogajanj v Rimu.

V **Franciji** se je sistem kontingentiranja ponesrečil. To je priznal v nekem svojem govoru sam predsednik francoske vlade **Herriot**. Za enkrat bo Francija povišala kontingente, verjetno pa je, da jih bo pozneje sploh odpravila.

Švicarski trg je precej živahen in upanje je, da bomo mogli v Švico prodati nekaj hrastovega in mecesnovega lesa.

Tudi **angleški** lesni trg je živahen, toda v hrastovini ni nobenega povpraševanja. Samo nekaj bukovin je bilo odpravljeno v Anglijo.

Belgija ne kupuje več mnogo našega blaga, enako tudi ne **Holandska**. Zlasti se težko občuti, da te dve deželi ne kupujeta več naših železniških pragov.

Madjarska se je s svojimi deviznimi odredbami skoraj hermetično zaprla proti vsakemu uvozu lesa.

Z **Grčijo** ni bilo v zadnjem času skoraj nobenih kupcij. Pričakovati pa je, da se bo sedaj položaj po sklenitvi kompenzacijske pogodbe zboljšal.

V **Avstriji** gredo večje količine našega lesa, ker je Avstrija še vedno posrednik za naš les v Švico in Francijo in deloma tudi za Nemčijo in Anglijo.

Konkurzi in poravnave

Vsled poravnave so odpravljene konkurencije proti: sobnemu slikarju **Dragotu Stögerju** v Krškem (poravnava 53% terjatev); nadalje proti trgovcu **Hotku Alojziju** v Žužemberku in čevljarju **Francu Šifrerju** v Škofji Loki.

Poravalno postopanje pa je uvedeno o imovini:

neprotokoliranega trgovca **Oskarja Adamiča** v Ljubljani. Poravalni sodnik **Avsec**, porav. uprav. dr. **Stare Egon** odv. v Ljubljani. Narok za sklepanje poravnave pri dež. sod. soba št. 140, dne 12. XI. ob 9. uri. Rok za oglasitev do 5. XI.

slaščičarja **Karla Mantela** v Celju. Porav. sodnik dr. **Dolničar**, porav. uprav. dr. **Laznik**, odv. v Celju. Narok za sklepanje poravnave pri okrožnem sod. v Celju soba št. 2, dne 5. XI. ob 8-30. Prijavni rok do 31. X. Poravalna ponudba 40%.

Vse trgovce opozarjamo

na **Dopisno trgovsko šolo**
Ljubljana Pražakova 8/1.
ki **dopisno nauči**

vsakočar: knjigovodstvo, dopisje, trg. računstvo, poznavanje blaga in vsch drugih trgovskih ved — in nemščino, angleščino, francoščino in ostale svetovne jezike

VPISI V TRGOVINSKI REGISTER

Vpisali sta se nastopni firmi:
Sedež: **Maribor**.

Besedilo: »**Jugosvila**« tvornica svilene robe družba z omejeno zavezo.

Obratni predmet: Izdelava in predelava tovarniškim potem ter prodaja svile in svilenih izdelkov vsake vrste in nakup vseh v to stroko spadajočih sirovih ali predelanih potrebščin.

Družbena pogodba z dne 17. septembra 1932., posl. št. 910.

Višina osnovne in vplačane glavnice: 201.000 — Din.

Poslovodje: 1. **Rosner Marko**, veletrgovec v Mariboru, Slovenska ulica 13, 2. **Löbl Viljem**, veletrgovec v Mariboru, Trg Svobode 3.

Za namestovanje upravičen: Družbo zastopajo poslovodje pred oblastmi sodno in izvensodno, in sicer po dva skupaj kolektivno.

Oglasi se izvršujejo potom priporočenih pisem.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 22. septembra 1932.
Firm 888/32 — Rg C II 91/1.

*

Sedež: **Zgornji Št. Jakobski dol**.
Besedilo: **Šnuderl Franjo**.

Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom.

Imetnik: **Šnuderl Franjo**, trgovec v Zgornjem Št. Jakobskem dolu št. 6.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 22. septembra 1932.
Firm 884/32 — Rg A III 222/1.

že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. — Šelenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72

Jubilej konfekcijske trgovine Fr. Lukič

Te dni je poteklo 25 let, ko je otvoril g. **Fran Lukič** Pred Skofijo konfekcijsko trgovino, ki si je takoj pridobila dober sloves in velik krog zvestih odjemalcev. Od vsega početka je vodila trgovino gospa **Anka Lukič**, ki je že takrat slovela po svojem strokovnem znanju, finem okusu ter redki spretnosti, da je dala vsakemu kupcu pravilen nasvet ter ustregla njegovim željam. Pod vzornim vodstvom gospe **Lukič** se je njena konfekcijska trgovina lepo razvijala, prestala težke vojne in povojne čase in se leta 1927. preselila v nove prostore v **Stritarjevi ulici**, kjer se je mogla v sijajnih prostorih **Filipovega** dvorca prav uveljaviti vsa trgovska sposobnost gospe **Lukič**ove. Vzorno aranžirana izložbena okna, vedno bogata izbira kvalitetnega blaga, zadnje modne novosti, dobra in vestna postrežba, vse to je dvignilo konfekcijsko trgovino **Lukič** v vrste naših prvih konfekcijskih trgovin. Z vestnim četrstoletnim delom v korist svojih odjemalcev je **Lukič** zaslužila, da se ji tudi javno izreče ob njenem srebrnem jubileju priznanje. Stavimo to tem rajše, ker je bila gospa **Lukič** tudi vedno zavedna trgovka, ki je bila v ponos svojemu stanu. Zato naše iskrene čestitke!

MILIJARDO FRANKOV MEDNARODNI TRGOVINI

Uredniku »**La Republique**« je izjavil predsednik konference v **Stresi g. Bonnet**, da se je te dni razpravljalo v **Zenevi** o zelo važnem predlogu za obnovo mednarodne trgovine. Ustanovil naj bi se skupen fond in sicer na ta način, da bi trgovina dala za ta fond potrebna sredstva. Od vsega evropskega uvoza in izvoza bi se pobiral majhen znesek in skupnem iznosu ene milijarde frankov. Ta fond bi služil izključno samo finančni sanaciji trgovine, ki bi bila poverjena posebnemu mednarodnemu odboru, v katerem bi bile zastopane vse države.

Trije predlogi za uspeh izložb

Aranžiranje izložbenih oken mora ne samo kupca zainteresirati, temveč tudi prepričati. Je sicer to težko, ali je dosegljivo. Pri tem pa je vedno bolj učinkovito, če se kupca prepriča z demonstracijo, ko pa samo z besedo.

Tako je hotel neki urar prepričati ljudi, da so njegove ure tako dobro zaprte, da sploh ne pride v nje voda. Kaj je napravil? V izložbo je dal lepo, z vodo napolnjeno stekleno posodo in obesil v vodo uro in sicer tako, da je mogel vsakdo videti, da ura gre. Pod steklenico pa je pritrtil primeren napis, ki je razložil ves eksperiment. Gotovo je, da je njegova reklama morala kupca prepričati.

Neki knjigar je hotel prepričati stariše, da delajo mnogo bolj pametno, če kupujejo svojim otrokom le nove knjige. Samo nove knjige ne škodujejo zdravju otrok. Dal je v izložbo staro zamazano knjigo, zamazan žepni robec in kos kruha. Pod vse to pa je napisal: »Ali bi dovolili svojim otrokom, da uporabljajo žepni robec, ki ga najdejo na ulici? Ali bi jim pustili, da jedo kruh, ki je ležal na cesti? Ne! Pač pa jim daste v roke šolsko knjigo, ki je vsa umazana. Ravno to delate, ko če bi jim dali zamazan robec, ker tudi stara šolska knjiga je šla skozi mnogo rok, tudi ona je vsa polna bacilov in zato škodljiva za zdravje otroka.«

Za nekatero blago pa je silno težko vzbuditi zanimanje kupca. Pa tudi v tem pogledu si je mogoče pomagati. Sijajno je to dokazal neki trgovec z radio-aparati. Poslužil se je vedno zanesljivega sredstva — ljudske radovednosti.

Vse izložbeno okno je zalepil s pestrimi papirji. Samo v višini oči je napravil več odprtih, od katerih je vsaka bila tako velika ko človeška glava. Odprtine niso bile vse v eni višini, da bi mogli gledati skozi nje ljudje razne velikosti. Ko je kdo pogledal skozi te odprtine, je zagledal velik napis: »Pridite jutri, ko bomo razstavljali posebno zanimive stvari!«

Če je kdo pogledal drugi dan skozi te odprtine, je videl, kako delajo aranžerji s polno paro. Pri odprtinah je bilo vse polno ljudi, ker kaj je bolj zanimivo, ko gledati aranžerje pri njih delu. Tretji dan se je moglo skozi odprtine že lepo videti, toda šele četrty dan je trgovce odstranil papir z oken in pokazal izložbo popolnoma. Dosegel je v polni meri svoj namen in vzbudil zanimanje za svoje blago.

Irzna poročila

LJUBLJANSKI ŽIVILSKI TRG

Po zadnjem dežju so se pojavile na ljubljanskem trgu v velikem številu gobe, ki so jih prodajali po 4 Din merico, kilogram pa po 12 Din. Posebnega povpraševanja po gobah pa ni, ker upajo gospodinjje, da bo cena gobam še padla. Tudi drugega sadja je bilo na trgu dovolj. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Grozdje se je povprečno prodajalo po 4 do 5 Din, jabolka po 1 do 5 in po isti ceni tudi hruške. Češplje so bile po 2 do 3 Din za kilogram. Tudi cene zelenjavi so ostale neizpremenjene. Kupčija na trgu je bila živahna.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 30. septembra 1932. je bilo pripeljanih 204 svinj. Cene so bile te: Mladi prašiči: 5 do 6 tednov stari po Din 60 do 80, 7 do 9 tednov stari 90 do 120, 3 do 4 mesece stari 160 do 250, 5 do 7 mesecev stari 300 do 330, 8 do 10 mesecev stari 350 do 400, 1 leto 500 do 680, 1 kg žive teže Din 6 do 6-50, 1 kg mrtve teže 9 do 10. Prodanih je bilo 132 svinj.

Za vse naše vloge in obveze
jamči
z vsem svojim premoženjem
in vso svojo davčno močjo
Dravska banovina

KDOR VARČUJE
SIVIH LAS SE
OBVARUJE

HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE
LJUBLJANA
MARIBOR
CELJE

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Trgovci in industrijci!

Trgovski

list

se priporoča za

inseriranje!

Priznано dobro

nagrobne lučice

velike in male, **znamke „ZORA“** dobite zopet pri tvrdki
Dolničar & Richler, Ljubljana
Zvonarska ulica

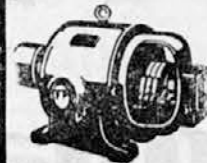
Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave,
mletih dišavin in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zantevajte cenik!

Elektro-inštalacije za razsvetljavo

in pogon izvršuje strokovnaško po zmernih cenah. Specijalna delavnica za previjanje elektro motorjev, transformatorjev in auto dinamov. V zalogi ves elektro-materijal, kakor žarnice in elektro motorji, rabljeni in novi najznamenitejših firm v vsaki količini

FR. PERČINLIČ

Koncesionirano elektro podjetje **DOMZALE**, nasproti pošto. Elektro-meh. podjetje **LJUBLJANA**, Gosposvetska 16. Tel. 2371.